

CENTRAL EURASIAN JOURNAL

DEPARTMENT OF CENTRAL EURASIAN STUDIES – INDIANA UNIVERSITY

April 2007

Welcome to the spring issue of *the Central Eurasian Journal*, written and edited by the students in the Department of Central Eurasian Studies at Indiana University, Bloomington.

This newsletter is dedicated to target-language communication among students who study the languages taught on a regular basis in our department: Estonian, Finnish, Hungarian, Kazakh, Mongolian, Persian, Tibetan, Turkish, Uyghur and Uzbek.

In the journal, students from various levels of the above-mentioned languages wrote short pieces in various genres in the languages they are studying. Their work was edited only by upper-level students. Instructors gave encouragement and guidance, but reviewed each piece for content only. Thus, this newsletter is an authentic

representation of the language ability of its contributors. We make no claim that minor imperfections in grammar, spelling, or syntax do not exist. We believe that *communication* is the essence of language learning and use, and in this each contribution is deserving of praise.

We would like to thank all of the advanced students and instructors who assisted in reviewing and collecting the contributions. The student contributors ought to be proud of their work shown in this issue.

We owe special thanks to Dr. William Fierman, Director of the Inner Asian and Uralic National Resource Center as well as the IAUNRC for providing the funding that makes the Journal possible.

The spring issue journal is the final issue of the 2006-2007 academic year. The Journal will resume in the fall

semester.

We would like to wish all our readers a relaxing summer.

Beatrix Burghardt
Language Coordinator
bburghar@indiana.edu

Language	Page
Estonian	2
Finnish	3
Hungarian	4
Kazakh	5
Mongolian	6
Persian	7
Tibetan	9
Turkish	10
Uyghur	11
Uzbek	12

EESTI LEHT

MIDA KIRJUTADA?

Hästi, ma ei taha eriti seda kirjutada, aga ma mõtlesin et ma võiksin. Ma olen esimese aasta Eesti keele üliõpilane ja olen 19 aastana. Ma armastan arvutimänge ja olen väga hea nendes. Minu lemmikmäng on Super Smash Brothers. Ma mängin seda mängu kogu aeg! Mulle meeldivad Pikachu, Fox, Donkey Kong, ja Jiggly Puff. Praegu ma taipasin et need on natuke imelikud nimed. Ma tavaliselt võidan neid mange, ja minu sõpradele se ei meeldi. Sellepärast nad koguaeg ütlevad, "Sa ei tohi mängida," aga neil ei ole nende viimase inimene. Nii et ma saan alati mängida.

- Reuben Borrego (1st year Estonian)

MINU LEMMIKAASTAAEG

Suvi minu lemmikaastaaeg. Suvi algab 22. juunil ja suvekuud on juuni, juuli, august. Mulle meeldib suvi, sest ilm on nii ilus ja tehakse kõike väljas. Näiteks purjetamine, rattaga sõitmine, jne. Kui ma olin teismeline, siis ma õppisin purjetama. Ma elasin Kansases, aga see ei olnud probleem, sest vanalinnas oli jõgi, mis on pikk ja lai. Ma purjetasin ka mõnedel võistlustel ja võitsin trofeesid.

Suvel mängitakse ja vaadatakse pesapalli. Ma tegin mõlemaid, kuid nüüd ma ei mängi seda enam. See on üks suurepärane komme, sest sellel päeval peetakse pidu. Grillitakse vorsti, juurvilju ja hamburgereid. Kui grillitakse, siis tavaliselt juuakse õlut või külma jooki, näiteks teed. Suvel, Grillimisajal on palju lõhnu - liha, sõepilliats, muru ja nahast pesapall lõhnu.

Ameerikas on suve kõige tähtsem päev iseseisvuspäev, mis on neljandal juulil. Sellel päeval on palju traditsioone. Igal perel on oma traditsioon. Minu pere sõidab Wichitast Belle Plainesse, kus elavad minu vanavanemad. Seal on parem kui Wichitas, sest ilutulestik on seaduslik ja neljandal juulil tehakse ilutulestikku. Kui ma olin laps, siis ma magasin oma vanavanema majas. Me grillisime, mängisime jalgpalli ja tegime ilutulestikku. Sellel päeval lõhnavad alati väävel ja suits.

Kui ma sain vanemaks, siis oli natuke huvitavam. Ma käisin oma tädi lapsega jõe ääres mängimas. Seal oli üks suur leetseljak, ja me elasime telgis. Siis me käisime metsas ja kogusime palju puu oksid ja tegime peotuld. Kui see sai valmis, siis me kuulasime muusikat, jõime õlut ja laulsime. Päike loojus umbes kell kümme ja siis me süütasime ilutulestikku ja oli ilutulestikuõhtu. Sellel ööl ei tohtinud palju magada.

Suvi on suurepärane aastaaeg ja on sarnane Ameerikas ja Eestis, aga meie kombed on mõnikord erinevad. Ameerikas ei tehta nii palju loodusega. Aga mõned asjad on sarnased mõlemas riigis: tehakse tuld, elatakse telgis, päevitatakse, püütakse kala, sõidetakse jalgrattaga, ujutakse ja jalutatakse metsas. Mulle meeldib kõik ja sellepärast on suvi minu lemmikaastaaeg.

- Justin Glover (2nd year Estonian)

Minu lemmikaastaaeg

Minu lemmikaastaaeg on kevad. Kevadel päevad muutuvad pikemaks ja ööd lühemaks. Puud ärkavad ja lilled naeravad aias ja kõik on roheline. Siis linnud laulavad ja sünnivad tibud ja küülikud. Kõik on uus ja kaunis kevadel, ja kõik inimesed on rõõmusad ja energilised kevadpalavikuga. Kool lõpeb varsti ja lapsed ei saa oodata suve.

Kevadel mulle meeldib lilli korjata ja pesakaste üles panna. Ma jalutan metsas iga päev ja aitan oma isal seemneid maha panna ja puud istutada. Kui ilm on kuiv ma istun puu all ja loen mitu tundi. Ma sõidan piknikule oma õega ja sõpradega kui ilm ei ole liiga soe. Me sööme maitsvat toitu, viskame frisbee't, mängime kitarril ja laulame koos. Mõnikord käime järve ääres ja ujume või teeme tuld rannas kui vesi on liiga külm. Ülestõusmispühad on minu lemmik püha kevadel - ma külastan oma vanemad, vanaisa ja vanaema. Ma värvin mune oma õele ja vanaemale ja me sööme suur lõunat. Kui ma olin väike me otsisime mune ja komme minu vanaisa ja vanaema aias ja siis käisime kirikus, aga nüüd me jääme koju ja ajame juttu. Nüüd et minu vanaisa ja vanaema on surnud ei ole nii tähtis päev minule.

Kevad on taassünni aeg, on aeg uusi asju proovida, uude inimestega tutvuda. On naeratused nägudes. On aeg puhata ja puhastada, rääkida ja väljas olla päikese käes. Kevad on minu lemmikaastaaeg, sest on lootuse aastaaeg.

- Leili Slütz (2nd year Estonian)

NIILILJA

Kui hilja on kell kui ma istun siin

Arvuti tuli paistab näkku

Süstmust taevas paistab aknast

Tasapisi vajuvad silmad kiinni!

Oi oi, hing räägib

Tahaks küll magada

Ei ei, pea ütleb

Veel on vaja palju teha...

Kirjutun edasi luuletust ja rehkendust

Maailm täis töid mis vajaks teha

Teisel on eksam ja neljandal projekt

Silmad on juba nii punased!

Oi oi, hing räägib

Tahaks küll magada

Ei ei, pea ütleb

Veel on vaja palju teha...

Kuu on ammu taevas aga päike juba tõuseb

Kell on juba nii vara kui ma istun siin

Pea tuigub ja tuli on nii terav

Ei tea miks ma küll istun siin!

Oi oi, hing räägib

Tahaks küll magada

Ja ja, ütleb pea

Veel ei saa midagi teha...

Heidan pikkalt ja voodi nii soe

Hing on lõpuks pehme padja peal rahul

Midagi on viga - valgust on liialt

Aknast paistab päike ja uneaeg on läbi!

Oi oi, hing räägib

Oleks tahtnud küll magada

Ja ja, ütleb pea

Täna on veel asju teha!

- Käthleen Ilo (3rd year Estonian)

SUOMEN KIELI JOKAISELLE - FINNISH LANGUAGE for EVERYONE

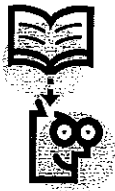
Minun hevosen nimensä on Prinsessi Siccilly. Se on tamma. Sekä harjansa että häntänsä ovat musta, muuten se on punertava ruskea. Otsallansa on lommo ja valkoinen juova. Sillä on "sukka" kaviolla. Sillä on myöskin voimakas kaula, selkä ja parakat koska se osaa harpata korkeasti ja nopeasti. Sen maha on iso koska se rakastaa syömisestä.

Katharine 'Katariina' Strack
Introductory Finnish II

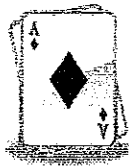
Kun minä tanssin, minun täytyy käyttää harjoituspuvun ja trikoot. Minun täytyy käyttää myös kovakärkitossut joka päivä ja ne ovat kovat ja epä mukavat. Joskus minulla on tossut jotka ovat tosi makeat. Koska olen tanssija, minä harjoittelen esityksen aikana joka päivä. Kun tanssit ovat valmiina me esitämme. Me esitämme teaterissa. Se on jännittävä ja huvittava. Me odotamme sivukississa siihen asti kun on aika tanssimaan heti kohtaan. Esitys kestää tavallisesti kaksi tuntia.

Anja 'Anja' Hoover
Introductory Finnish II

Minä pidän sekä kovankantisista että pehmeäkantisista kirjoista. Minun suosikki kirjani on Shibboleth. Se oli kirjoitettu Penny Rimbaudista. Minun oma kappaleeni on pehmeäkantinen. Kustantajan nimi on AK Press. Tekijän valokuva on kirjan etukansella. Takakansella on hänen ystävän kuva. Ei ole kuvitustaa kirjassa. Se on itse kertomus elämästänsä.

Timothy 'Timo' Rockhill
Introductory Finnish II

Paras korttipeli minusta on suomeksi 'Kaksikertainen pasianssi'. Se on hyvin kilpailukykyinen ja monet voivat pelata. Jokaiselle pelaajalle saavat yhden korttipakan ja siltä asettavat esiin kolmetoista korttia ja neljä samanlaista korttia. Pasianssi pelataan omasta korttipakasta ja ässät on pelatava pois. Jokaiselle pelaajalle sopivat kerran ottaa ilmaisen pelikortin kasasta. Pelin tarkoitus on poistaa kortit omasta pakasta loppuun. Jokaisen pelaajan täytyy laskea pisteitä, kun hänellä on ässä. Minun tätini ja äidini pelaavat kanssani. Se on hyvin huvittava, vaikka minä aina häviän!

Alaina 'Elina' Nace
Introductory Finnish II

Süsü, a „magyar” sárkány

Tegnap egy kicsit elolvastam a világhálóban a Süsüről. Akartam egy témát találni az előadásom és egy érdekes cikket elolvastam a magyar sárkányról. Azt értem, hogy Süsü egy híres jelleg a tévében 1960 évek óta és nagyon szerette a gyerekektől. Azt hiszem, hogy nagyon érdekes, mert a „magyar” sárkány nem igazi magyar. Egy magyar tévéfilm rendező a Süsü íróval találkozta. Azután Süsü író Magyarországra ment és ott a tévésorozatot dolgozta. A világhálóban sok képeket néztem a Süsüből és kitaláltam, hogy Süsü egy nagy báb és három vagy négy ember Süsüt megmozgatott! Süsü egy különös sárkány is, mert csak egy feje van és azt értem a családja sok feje van... Nagyon szerettem Süsüt mert egy kedves sárkány, és gondolom nagyon csini is!

Catalina Méndez Vallejo (haladó magyar)

Yidishe Tsaytung

Nagy Románia azt hitte, hogy a magyarok és magyarul-beszél zsidók egy fenyegetés voltak, és keresetet nyújtott be ők ellen (jogok, például). Arra voltam kíváncsi, hogy azok a zsidók Erdélyben, akik nem beszéltek magyarul, hanem az anya nyelvükön, inkább jiddisul, gondoltak és írtak az új szituációjaikról Nagyobb Romániában. Olvastam egy jiddis-újságot, a „Yidishe Tsaytung,” amelyiket kiadott Maramarosziget (mai Sighetul Marmafiei), 1920-tól 1922-ig. Nekünk van az újságunk a könyvtárban, mikrofilmen. Az újság kicsi volt: neki volt csak 8 oldalja, és kiadott egyszer a héten, minden csütörtökön. Felfedeztem hogy 40% a cikk szolt a magyar múlttól vagy mi történt Magyarországon. Legfontosabb, az írók írtak cikkeket, valóságban, írtak a szituációról Romániában. Az újság cenzurázott volt, és az írók írtak jelképes nyelven, amelyiket az olvasók értettek. Például, egy cikk pogromról 1766 történt, realitásban, antiszemitizmusról 1920-as Romániában.

Ben Thorne (haladó magyar)

A Cigányok

Azt hiszik, hogy k.b. 1000 évvel ezelőtt Indiából jött egy nagy csoport, amelytől a cigányok eredtek. Nem tudják pontosan miért mentek ki Indiából, de néhány történész azt gondolja, hogy a muzulmán fogságában rabszolgálok lehettek, vagy a hadseregben voltak. Nyugat Indiából jöttek valószínűleg, és a mai Pakisztánba és Afganisztánba kerültek. Évtizedek múlva miután felszabadították a fogságukból, nem mentek vissza Indiába. Inkább, nyugatra mentek, Európába. Ez tehát egy egyszerű megmagyarázás arról, hogy honnan eredtek a roma nép, vagyis a cigányok. A cigányok cigányul beszélnek. Magyarul is beszélnek. A nyelvtől tudják részben, hogy honnan erednek e nép, mért a nyugat Indiai nyelvre hasonlít. A legtöbb Magyar azt gongolja, hogy a cigányok lusták és lopnak. Nem biznak a cigányokban. A cigányok nehezen találnak munkahelyet, mért a többség nem bizik bennük. Mivel nem tudnak megtalálni munkahelyet, ők nagyon szegények és nincsen pénzük. Kell, hogy túléljenek, és azért lopnak. Körbe megy ez a probléma. Fiatalon hazasodnak a cigányok. 12, 13, 14, 15 korban nem ritka, hogy összeházasodnak. Először a polgári esküvő, aztán az egyházi. Az esküvő után nagy bulit tartanak. Zenélnek, gitároznak, és énekelnek együtt. Szokás szerint, nincsen semmi nemi kapcsolat az esküvő előtt. Sok hagyományai az abrahami, a judai, és a muzulmán hagyományaira hasonlítanak. Több mint 500 éve a cigányok fontos részt vettek a zenével Európában. Zenéltek királyoknak és az udvarokban is. Mindig az országnak a népszerű dalokat kölcsönözték és változtatták. A cigány zene abban különbözik a magyar népdaltól, hogy a magyar népdal rendezett. A ritmus a cigány zenében sokszor változik. Egymáshoz közel szoknak lakni. Néhányszor együtt egy házban sokan laknak. Arra emlékszem, hogy egykor egy szegény házba mentem, amely a veszprémi pályaudvarhoz közel volt. Legalább 50 cigány lakott ott. Alig volt hely leülni. Másként néznek ki a cigányok. Ők nem csak barna bőrűek, hanem az arcaiknak egy különböztető alakja van. Barna bőrű magyarok is léteznek, de nem úgy látszanak ki mint cigányok, mért az arcaiknak az alakja mas.

Joshua Lindsay (haladó magyar)

Қазақ Тілі

көкек 2007 жыл

Жарнама

Del Schwab, Advanced Kazakh

Менің зерртуім қазақтардың имандылық пен имансыздық туралы, жалпы адамгершілік туралы. Осы тақырып маңызды себебі ағылшынша әлі тек қана бір Қазақ мұсылман діні туралы жазған кітап бар. Осы кітап «Қазақтардың бір көзқарасы бар» деп жазды. Мысалы, «Қазақтар намаз оқымайды» деп хабаралады. Мен осы пікірмен келеспеймін. Кейбір Қазақ намаз оқиды, кейбір Қазақ намаз оқымайды. Қазір, Қазақ Мұсылмандардың әртүрлі көзқарасы бар. Қазір Қазақтар Қазақ қоғамында Ислам дінінің роль туралы талқылады. Мысалы, кейбір Қазақтың пікірінше, зиярат ету күнә ал басқа Қазақтардың пікірінше, зиярат ету игілік. Менің ше, Қазақтардың діні істер ғана маңызды - Қазақтардың діні талқуы да маңызды.

Менімен келеспесеңіз не келесеңіз, маған хат жіберіңіз –
wschwab@indiana.edu

Қазақтардың отқа табынуы

Gabe McGuire
Advanced Kazakh

Қыз Жібек киносында, Жібек тұрмысқа шыққанда шешесі киіз үйіне келгенде қалыңдықты оттың жанында отырғызды. Осы салт дәстүр туралы Шоқан бірнеше сөздер жазды. Шоқанның айтуынша, отқа табыну жөнінде Банзаров дұрыс пікір айтқан. Қазақтың

шаман дініндегі отқа табыну парсылардан, хормуздағыдай, алынған. Қазақ

жаңадан түскен келіншек үйдің отына сәлем ету қажет, отқа май тамызып, еңкейеді. Шоқан тағы басқа отқа байланысқан салт дәстүр туралы айтты. Отқа түкіруге болмайды, оттың үстінен аттауға болмайды. Отта тазартушы қасиет бар болғандықтан екі оттың арасынан өткізуді қазақтар аластау дейді.

халық Монғолдарға ұқсас, отты әулие деп санайды. От үйдің ордасы саналған себепті,

Түсім Туралы

Халпы айтқанда мен түстері сенбеймін. Ейтсе де мен күшти түстері көрдім, сонымен ерте тұрдым. Әрине, мен осы сияқты күшті түстердің мағынасын тапқым келеді. Алғашында мен түсім туралы есте сақтайдым бірақ бір аздан кейін мен түсім туралы

біресе шын есіме сақтаймын, біресе таза емес есіме сақтаймын.

Басқа жағынан, мен мақала оқыған жоқпын. Мүмкін менің пікірінше сияқты сөзі жоқ. Мен қазіргі Америка бойынша түс туралы

Kris Rees, Advanced Kazakh

салттар білмеймін, бірақ мен бұрынғы Америкалық салттар туралы аз білемін. Мысалы елдерде түң ұстағысы деген нерсе бар. Осы кішкентай балалардың бесігі жанында тұрады да баланың жаман түстерді миынан қармап алады.

Қанағаттандырмағандықтантарыңыздан!

Stacie Giles, Intermediate Kazakh

Монгол хэлний оюутнуудын бүтээл

Amelia Gohn (Introductory Mongolian)

Манай нутаг (My homeland)

Би монгол хэл сурч эхлэхдээ Монгол гоё байгальтай учир монголчууд нутагтаа их дуртай гэж бодсон. Хэрэв би Монголд амьдарч байвал тэд нарын нутгийн тухай сэтгэгдэл авна гэж бодсон. Дунд, ахлах сургуульд байхдаа би Индиана мужаас ирэхгүй явмаар байсан. Өмнө зүгийн Индианагийн дов толгод бол манай нутаг гэж сая бодож эхэллээ. Би дов толгодтой нутгаа гоё гэж ойлгож байна. Намар бүр моддын навч янз бүрийн өнгөтэй болдог. Олон гол байдаг. Ер нь өглөө дов толгодуудын дундуур үүл удаан урсдаг. Өөр газар очиж үзмээр байна. Гэвч Индианадаа буцаж ирнэ. Монгол хэл судлал надад нутагтаа дуртай болоход тусалсан.

Chad Garcia (Intermediate Mongolian)

Төв Европ Ази Судлалын Оюутны Холбооны бага хурал. (ACES Conference)

Энэ жил Төв Европ Ази судлалын оюутны холбооны бага хурал 3-р сарын 31-нээс 4-р сарын 1-нд болсон. Жил бүр Төв Европ Ази Судлалын Оюутны Холбоо бага хурал зохион байгуулдаг. Зуу орчим илтгэл бага хурал дээр тавигдсан. Оюутнууд ба судлаачид янз бүрийн улсаас ирээд хоорондоо танилцаж, санал бодлоо хуваалцсан. Би их сонирхолтой илтгэл сонссон. Нэгд, монголчууд байнга архи уудаг ёс заншлын тухай, нөгөө нь орчин үеийн монголчууд Чингис хааныг хэрхэн үздэг тухай, мөн сүүлийн 40 жилд тэд нарын үзэл бодол яаж өөрчлөгдөж байсан тухай. Би бас илтгэл тавьсан. Би илтгэлээ тавихаасаа өмнө их сандарч байсан. Яагаад гэвэл энэ миний хурал дээр тавьсан анхны илтгэл байсан.

Бага хурлын дараа IMU яваад амттай хоол идсэн.

Keren Deckard (Intermediate Mongolian)

Нэг хачин зүүд (A Strange Dream)

Хэдэн сарын өмнө би нэг хачин зүүд зүүдэлсэн. Зүүдэндээ би хоёр эрэгтэй найзтайгаа Блүүмингтоны нэг замын уулзвар дээр очигдсон. Тэнд миний хоёр найз номлож эхэлсэн. Бөөн хүмүүс найз нарын маань эргэн тойронд цугларсан. Замын уулзвар дээр машинууд зогссон. Яагаад гэвэл хоёр найз маань болон бөөн хүмүүс замын уулзвар дунд зогссон. Машинтай хүмүүс цонхоо буулгасан болохоор найзыг маань сонсож чадсан.

Удалгүй цагдаа ирсэн. Тэд нар машинтай, буутай байсан. Тэд нар бууг бид нар луу хуруугаараа заагаад бид нарыг газар хэвт гэсэн. Бид нар дуугүй газар хэвтлээ. Би гараа явган хүний гарцан дээр дэлгээд хэвтээд хүлээсэн. “Тэр нар биднийг буудах уу?” гэж бодсон. Тэд нар бид нарыг нэг нэгээр нь гавлаад шорон явсан. Тэнд би хоёр таньдаг цагдааг харсан. Тэд нар намайг таньдаг учраас сулласан. Гэвч эхлээд нэг цагдаа миний гарт ягаан цацаг уясан. Тэгээд би харахад би хэдүйн хоёр ягаан цацагтай болсон байсан.

Oliver Claycamp (Introductory Mongolian)

Гурван торой (The Three Little Pigs)

Нэг удаа нэг хөгшин мэгж гурван жижиг торойтой байжээ. Мэгж ядуу байсан учраас торой нар өөрсдийн амьдралаа хайхаар гэрээсээ явжээ. Эхний гахай дэрстэй хүнтэй уулзаад “Дэрснээсээ өгөхгүй юу? Би байшин барих гэсэн юм” гэжээ. Хүн гахайд дэрс өгөөд гахай дэрсээр байшингаа барьжээ. Чоно ирээд гахайн хаалгыг тогшив. Тэр” Торой, торой, Намайг гэртээ оруулаач” гэж хэлэв. Торой: “Эрүү мэруүний сахал махлын төлөө, Үгүй, үгүй” гэж хариулжээ. Чоно: “Тэгвэл би “пүү” гэж үлээгээд, “хүү” гэж аахилаад байшинг чинь хийсгэнэ дээ” гэжээ. Тэгээд чоно пүү гэж үлээгээд, хүү гэж аахилаад байшинг хийсгэж жижиг гахайг идэж гэнэ. Хоёрдахь торой Модчинтой уулзаад “Модчин гуай, модчин гуай, модноосоо өгөхгүй юу? Модоор би байшин барих гэсэн юм” гэжээ. Модчин торойд мод өгөөд, торой модоор байшинг барьжээ. Тэгтэл чоно ирээд хаалгыг нь тогшиж: “Торой торой, намайг оруулаач” гэжээ. Торой: “Эрүү мэруүний сахал махлын төлөө, Үгүй, үгүй” гэж хариулжээ. Чоно: “Тэгвэл би “пүү” гэж үлээгээд, “хүү” гэж аахилаад байшинг чинь хийсгэнэ дээ” гэжээ. Тэгээд чоно “пүү” гэж үлээгээд, “хүү” гэж аахилаад байшинг хийсгэж торойг идэж гэнэ. Гуравдахь торой чулуучинтай уулзаад: “Чулуу гуай, чулуу гуай, Чулуунаасаа өгөхгүй юу? Чулуугаар би байшин барих гэсэн юм” гэжээ. Чулуучин түүнд чулуу өгөөд торой чулуугаар байшин барьжээ. Тэгтэл чоно ирээд бас д асууж гэнэ: “Торой торой, намайг оруулаач” гэжээ. Торой “эрүү мэруүний сахал махлын төлөө үгүй, үгүй” гэжээ...

Translated by Robin Charpentier (Intermediate Mongolian)

Дандоржийн Нацагдорж

Түүхийн тухай шүлэг (Poem on History of Mongolia)

Хаан Чингэсийн үед, хамаг улсын тэргүүнд,
Хөх Монголын үрс, хуяг дуулгаа засагцаасан
Хоромсог саадгаа агсаж, хүлэг морио ташуурдсан
Холхи ойрхыг нэгтгэж, хүний түүхэнд манлайлсан
In the Chinggisid period, chief of whole country
Descendants of Blue Mongolia, put on their armor, helmet
Bearing arms, drew their weapons, flogged their riding
horses

Uniting far to near, they became leaders in the history of the world.

Монгол хэмээх нэг нэр, ертөнцийн чихнээ дуурсгалтай
Монголын төлөө хэмээх сэтгэл, бидний зүрхэнд
холбоотой.

Өсөхөөс сурсан үндсэн хэл, мартаж болшгүй соёл мөн
Үхтэл орших, төрөлх нутаг, салж болшгүй орон
The name 'Mongol' is known in the whole world
The heart which beats for Mongolia is our heart too
Native language study from childhood is culture we should not
loose

The native homeland where we live until we die, is the country
you should never leave

خبرنامه و آسیای میانه

بخش فارسی

بهار 2007

کلاسهای زبان فارسی دپارتمان پژوهش در آسیای میانه دانشگاه ایندیانا

چامه: دانشجوی سال اول (Brittany Payeur)

تعطیل بهار من

این تعطیل بهار من خیلی مشغول بودم. ما نقشه کشیده بودیم به منسوتا برویم. تا زن دایی را ببینم. اما ما نرفتیم. زن دایی هنوز مریض بود و مهمان نخواست. در عوض من به سوت بند رفتم و برای شش روز درس خواندم. من زیاد کتابها برای امتحان نهانیم داشتیم. من هنوز زیادشان را باید بخوانم. تعطیل جمعه من و پدرم و مادرم و دوستانم از مجمع گلهای ارکیده امان به آن آربر رفتیم. جمعه شب ما به بعضی دوستانمان کمک کردیم. برای شام مجمع ارکیده از آن آربر غذای شرقی را برای ما پخت. او خیلی خوشمزه بود! این شب در هتل در تلویزیون فیلم تماشا کردیم. اسم فیلم "برجیت جونز" بود. او خیلی خوب نبود. شنبه صبح خیلی زود بیدار شدیم چون داوری برای مسابقه ارکیده خیلی زود در صبح آغاز شد. بعد از آن، ما ارکیده ها را قضاوت کردیم. رئیس مجمع ارکیده به ما جایزه داد. او ماه گذشته در ویتنام برای عید ارکیده رفته بود و او برای ما بعضی شیرینی سنتی ویتنامی داد. شیرینی ها خیلی خوشمزه بودند. نهاد مجمع ارکیده آن آربر دوباره نهار درست کرد. بعد از آن ما چندتا ارکیده خریدیم و به سوت بند رفتیم.

*****

ژاله : دانشجوی سال اول (Anwar Alsaad)

" سالاد یونانی "

1- یک کاهو. 2- دو گوجه فرنگی. 3- چهار قاشق روغن زیتون. 4- نیم قاشق نمک طعام. 5- پنیر یونانی. 6- نیم قاشق سرکه. 7- دو خیار کوچک.

- چهارتا سالاد یونانی درست کرده !

- کاهو و گوجه فرنگی و خیارها را قطع کنید و همه را در بشقاب بزرگ بگذارید.

- روی زیتون و پنیر یونانی بریزید.

- بعد از آن، روغن زیتون و سرکه و نمک طعام را در فنجان مخلوط بکنید.

- در بشقاب مخلوط بگذارید و برای خوردن بدهید.

*****

سارا : دانشجوی سال اول (Sarah Shah)

تعطیل بهارم

برای تعطیل بهار، من با یارا با ماشینم به شیکاگو رفتیم. در صبح جمعه رفته بودیم و در ظهر یکشنبه برگشته بودیم. روز اول به رستوران ایرانی رضا رفتیم. غذا خیلی خوشمزه بود. برنج و جوجه مرغ خوردم. بعد از نهار به موزه هنر رفتیم. موزه هنر نیویورک از موزه شیکاگو بهتر است. بعد از موزه برای خریدن به خیابان میشیگون رفتیم. در شنبه، رود

شیکاکو را دیدیم. هوا خیلی سرد بود و کمی برف آمد. در شنبه هم به آکواریوم رفتیم و خیلی ماهی دیدیم که خیلی قشنگ بودند! از ماهی دیدن خیلی لذت بردم. برای شام به "کالیفرنیا پیزا کیچن" رفتیم. غذا خوشمزه بود. در شب در هتل پارا و من "پول بازی کردیم." هتلی که در آن ماندیم قشنگ و قدیمی بود از تعطیل خیلی لذت بردم.

*****

(David Knighting) داوود خان: دانشجوی سال دوم

داستان انگلیسی: هفت صد نفر کوتوله از جنگل

سرود دسته جمعی: هفت صد نفر کوتوله از جنگل، آنها بد ذات و ظالم بودند
به خانه دهقان پایین رفتند، غذایش و نوشابهش قسمت کنند!

پدر غرب دهقانی بود و در آنجا زمینش را انتخاب کرد. او فکر کرد در آنجا در زمستان بماند و او سگ شکاریش و بازش را برد. او هم سگ شکاریش و هم خروسش را برد و تنها خواست بماند. و همه گوزنها که در جنگل میگشتند آن روز سببی برای افسوس خوردن داشتند. او بلوط میبرد، غوشه میبرد. نه از آتش نه از تبریزی دریغ داشت. از آنچه که بیگانه میکرد کوتوله ها بسیار عبوس و غمگین شدند. او فرزند با کارخوش پالارها و شاهپرها برید. کوتوله های جنگلی گفتند: کی آمده جنگلمان را خراب کند.

سرود دسته جمعی: تکرار کنید.

بزرگترین کوتوله گفت و عبوس چشم قوره رفت. "به خانه دهقان قدم رو خواهیم کرد و او را قضاوت کنیم. ما باعث خواهیم شد او زاد روزش را افسوس بخورد و او رنج و خجالت بکشد." همه کوتوله ها از جنگل شروع کردند برقصند و آواز بخوانند. و تا خانه دهقان میرفتند و دم های طولانی نشان را میجنبانیدند. دهقان از پنجره نگر کرد و تند علامت صلیب عیسی را کشید. دهقان فریاد کرد: آی خدا! چنها مهمانهای من خواهند بود. در هر گوشه نشان صلیب عیسی میکرد و سراسر اتاق. و بعضی به غرب و بعضی به شمال کوتوله ها زیاد ترسیده و به جنگل تاریکی گریختند. بعضی از آنها به شرق گریختند و بعضی به وادی عمیق گریختند و آنجا همیشه خواهند ماند.

*****

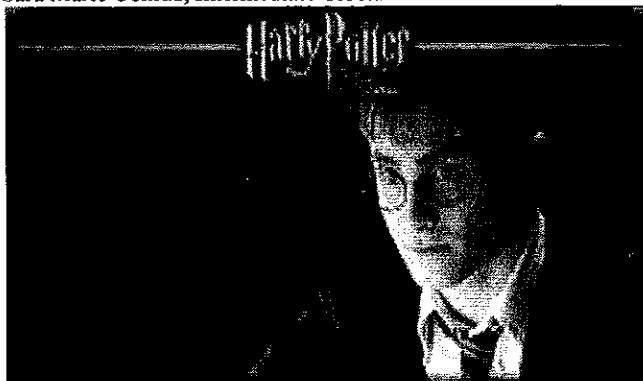
(Miki Morita) منیلا: دانشجوی سال دوم

کیمونوی ژاپنی

کیمونوی ژاپن به قالیای ایران شبیه است. کیفیت و نقش آنها گوناگونه و برای شناختن قالیای ریز باید چشم خوبی داشته باشید. بیشتر اونا مرکب از ابریشم خالص که اثبات میکند که ژاپن یکباردیگر ایستگای آخر راه ابریشم بود. به جزء کیمونوی ابریشم کیمونوی یوکوتا هم است که از پنبه تشکیل میشود. یوکوتا برای تابستان است. نقشهای کیمونو بی شمار است. کیمونوی ساده و بی نقشه. فقط کیمونوی رنگی، کیمونوی زرق و برق داره که همه رنگها و نقشها رو داره. چنین کیمونوهایی نقشهای مرد، جانور و وسایل نقلیه سنتی را دربر دارد. برای کیمونوی زنهای جوان، نقشهای گلها برگزیده میشوند. وقتی که در ژاپن کیمونو میخرید، به مغازه سوغاتی نروید. بهترین راه برای خریدن کیمونوی ارزن با قدری کیفیت به مغازه کیمونوی دست دوم رفتن است. در چنین مغازه هائی کیمونوی مستعمل شده و کمونوهای قدیمی را میتوانید بخرید. مردم جوان که به کیمونو علاقه دارند بارها فکر میکنند که نقشهای کیمونوی قدیمی از کیمونوی تازه حالا جالبتر است. در بیشتر مغازه های کیمونوی کهنه هنوز پنهان است و برای جهانگردها پیدا کردن آنها سخت است. یک چنین مغازه هائی که به آن من و مادرم سابقاً میرفتیم در کف دوم مغازه کیمونوی نو قرار دارد. فقط وقتی که شما میگویید به کیمونو فروش که میخواهید کیمونوی کهنه بخرید، او شما را به کف دوم راهنمایی میکند، و آنجا کیمونوی کهنه بسیاری پیدا میکنید. برای آن، وقتی که شما به کیوتو میروید و میخواهید کیمونو بخرید به من بلیط هواپیما بدهید و من به شما برای انتخاب مغازه صحیح کمک خواهم کرد!

ཉེ་རེ་པོ་ཏར།

Sara Marie Conrad, Intermediate Tibetan II

བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལོགས། ངའི་མིང་ལ་ཉེ་རེ་པོ་ཏར་ (Harry Potter) ཟེར་གྱི་ཡོད། ང་ཉེ་ག་ལྷར་ཏ་(Hogwarts)ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་གྱི་ཡོད། ངའི་ཕ་མ་ལོལ་ཏེ་མོར་ཏ་(Voldemort) གིས་བསད་མོང་། བྱས་ཚང་གཟབ་གཟབ་བྱེད་དུ་གོས་རེད། ག་རེ་རེད་ཟེར་ན། ལོལ་ཏེ་མོར་ཏ་ཡང་བསྐྱར་ཡོང་གི་རེད། མདང་དགོང་ངས་གོགས་པོ་ཚོ་ལ་ ལོལ་ཏེ་མོར་ཏ་ སྐར་ལ་སྐད་ཆ་བཤད་པ་ཡིན། ཁོང་ཚོའི་མིང་ལ་རྫོན་(Ron)དང་ ཉེར་མིའི་ཨོན་(Hermione)རེད། ང་ཚོ་བྱས་ན་ ལོལ་ཏེ་མོར་ཏ་ བྱགས་ཆེ་ཏུ་བྱགས་ཆེ་ཏུ་འགྲོ་གི་རེད། ཁོ་ཡོང་དུས་ མི་མང་པོ་བསད་གི་རེད། དེ་དུས་ང་ཁོང་བསད་ཐུབ་པ་བྱེད་གི་ཡིན། ཁོང་བསད་ཆེད་དུ་ང་ཚོས་དམག་དཔུང་གཅིག་གསར་བཙུག་བྱས་པ་རེད། མིང་ལ་དུབ་ལེ་ཏོར་དམག་མི་ (Dumbledore's Army)ཟེར། ངའི་སློབ་བརྟན་ལྷ་བ་བདུན་པ་ལ་ཡོང་གི་རེད། ལྷ་རོགས་གནང་།

འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་།

Kathryn Ottaway, Intermediate Tibetan II

གལ་སྲིད་བྱེད་རང་རྒྱལ་ལབ་གཅིག་གི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལ་དགའ་པོ་མེད་ན། བྱེད་རང་གིས་སྤྱི་འབྲུས་ལ་ཡི་གེ་བཏང་དགོས་རེད། ཡི་གེ་བཏང་ན་ཐམ་ག་དགོས་གི་འདུག་སྟེ་ འབྲུས་གི་ལས་བྱེད་པ་ཚོས་ཡི་གེ་ལ་ལྷ་སྲིད་པ་རེད། ཡི་གེ་ཡག་པོ་ཡོད་ན། སྤྱི་འབྲུས་གིས་ལྷ་གི་རེད། གལ་སྲིད་ཁོང་གིས་བྱེད་རང་ལ་མོས་མཐུན་བྱས་ན། ཁོང་གིས་ལས་ཤོག་ལ་

ཡི་གེ་སྤྱི་འབྲུས་གཞན་དག་ཚོ་ལ་བཏང་གི་རེད། ཁོང་ཚོས་ སློབ་ཚོགས་འཚོགས་དུས་དོན་ལ་འོས་ཤོག་སྤྲུགས་གི་རེད། དེ་ནས་ཁོང་ཚོས་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་སྤྲུག་ཆགས་ཡོད་ཚང་རྒྱལ་ལབ་ལ་གསལ་བསྐྱགས་བཏང་གི་རེད།

ལྷ་བ་ལྷུག་པོ་ཞེ་དུགས་རེད།

Ben Campbell, Intermediate Tibetan II

ལྷ་བ་ལྷུག་པོ་ཞེ་དུགས་རེད། ཁོང་ལ་སྐོར་མོ་མང་པོ་ཡོད་ཚང་ཁོང་གི་དུག་ལོག་གི་རྒྱ་ཆ་དུལ་དང་གསེར་རེད། ཁོང་གིས་སྤྱི་རྒྱན་དང་ཚོགས་གོག་གོན་པ་རེད། ལྷན་པ་བརྒྱུ་པ་ཡག་ཁྱོན་ནས་གོན་གི་མ་རེད། ཨོན་སྤྱི་ལོག་ལོག་གི་དུག་ལོག་བཙོག་པ་བཙོས་དུས་ཁོང་གིས་བཀྲ་གི་མ་རེད། ཁོང་གིས་དུག་ལོག་གསར་པ་ཉེ་གི་རེད། ཡིན་ན་ཡང་ཁོང་ལ་ལུག་ལ་མེད་ཚང་སྐོར་མོ་ཚང་མ་འབྱེད་ཐུབ་གི་མ་རེད།

ང་ཚོང་ཁང་ལ་འགྲོ་གི་ཡོད།

David Carter, Intermediate Tibetan II

ང་ཚོང་ཁང་ལ་འགྲོ་གི་ཡོད། ངས་ལྷ་མོ་བསྐྱར་གི་ཡིན། ངས་ལྷ་མོ་མང་པོ་ཚོད་ལྷ་བྱེད་གི་ཡིན། ངས་ལྷ་མོ་གི་ཆེ་ཆུང་ཡག་པོ་ལྷ་གི་ཡིན། ངས་རྒྱ་ཐུང་ཆ་སྤྲུལ་ཀྱང་འདྲ་བའི་བྱེད་གི་ཡིན། ང་ལ་རྒྱ་ཐུང་གསར་པ་དགོས་གི་ཡོད། ངས་སྤྲུལ་མགོ་དམིགས་བསལ་ཉེ་གི་ཡིན། སྤྲུལ་མགོ་དེ་རྒྱན་ཆ་སོབ་སོབ་འདུག། ངའི་གོགས་པོ་སྣོད་ཐུང་དམར་པོ་འདོད་གི་འདུག། ངས་སྣོད་ཐུང་དམར་པོ་ཁོང་གི་སྤྱང་བ་འགྲོ་བ་ཉེ་གི་ཡིན། ཨ་ཅི། ང་ལ་སྐོར་མོ་མེད།

Türkçe

“En Sevdığım Bayramım”

Benim en sevdiğim bayramım Anma Günü. Bu sabah ben ailemle tören izlemeye gidiyorum. Törenden sonra, büyükbabama telefon ediyorum ve ona iyi bayramlar diliyorum. Büyükbabam İkinci Dünya Savaşı'nda hizmet etti. Öğleden sonra, ailemle birlikte ızgara yapıyoruz. Ben arkadaşlarımla evimde yemek yiyorum. Herkes iyi bir vakit geçiyor. Anma Gününde ailem, arkadaşlarım ve ben şehitleri hatırlıyoruz.

-Joseph D. Lombardo (Introductory Turkish II)

“ ”

Her yıl İndiana Üniversitesinde Nevruz bayramı kutlanıyor. Geçen hafta ben eşim ve arkadaşım ile Nevruz bayramına gittik. Orada Azerbeycan'dan, Kırgızistan'dan, Kazakistan'dan, Özbekistan'dan çok insan vardı.

Kızlar çok otantik i ve güzel elbiseler giydi. Onlar yabancı dilleri konuştu ve şarkı soyledi . Ondan sonra başka binaya yemek yemek için gittik. Yemekler çok lezzetliydi. Bu seneki Nevruz bayramı çok ilginçti.

- Nelli Vranian (Introductory Turkish II)

“ ”

Ailem için İşçi Bayramı çok önemli. İşçi Bayramı'nın hafta sonunda ailem ve ben Rosholt, Wisconsin'e gidiyoruz. Rosholt'ta geçit törenini görüyoruz ve İşçi Bayramı fuarına gidiyoruz. Fuarda çok yemek yiyoruz ve bira içiyoruz ve beyzbol izliyoruz. Bu fuardan sonra benim dedemin kulübüne gidiyoruz. Cuma gününden Pazartesi gününe kadar bu kullipte ailem ve arkadaşlarımla birlikte kamp yapıyoruz. Bu hafta sonu çok heyecanlı ve çok güzel.

- Cory Rutz (Introductory Turkish II)

“Bisikletlerim”

Lisede sağlıklı olmak bisikletlere binmeğe başladım. Her gün evden liseye bisikletle hiç durmadan sekiz mil gittim. Yeni bisikletleri ve aletleri katalogdan ve gazeteden aldım. On vitesli bir bisikletim, gezmek için bir bisikletim ve durağan dişli bir bisikletim vardı. Bana çok bisiklet gerekti çünkü birçok kazam vardı. Bisikletimle derslerime ve bakkala gidiyorum ve geçen yıl liseden arkadaşlarımla dolaşmak için bisikletimle Purdue'ya gittim. Bisiklete binmeyi çok seviyorum.

-Nick Krabbenhöft (Introductory Turkish II)

“ ”

Ben lisede güreşçiydim. Benim birinci büyük maçım Jeffersonville'deydi. Oraya otobüsle gittim. Birçok takım katıldı. Benim takımım çok güzeldi, ama ben güzel bir güreşçi değildim. Benim dört maçım vardı. Yeni bir güreşçi vardı, onun için her maçı kaybettim.

-Patrick Schoettmer (Introductory Turkish II)

“ ”

En sevdiğim hobi-müzik. Ben onu dinliyorum, oynuyorum ve şarkı söylüyorum. Ritim ve bir tür caz müziği, pop ve klasik bestekarı dinliyorum. Sekiz yaşında ben keman, piyano ve dombra müzik aletleriyle çaldım. Benim babam çok güzel şarkıcı ve ben babam gibi çok şarkı söyledim. Bu yaz ben bir müzik yarışmasına katılacağım. Zafer için ben çok çalışacağım ve hazırlanacağım.

- Arna Omarova (Introductory Turkish II)

“Yaz Tatilim”

Merhaba. Benim yaz tatillerimin nasıl geçtiğini anlatmak istiyorum. Her yıl Temmuz ayında ben ve arkadaşlarım Alaköl gölüne gidiyoruz. Orada arkadaşımın büyük bir evi var. Biz o evde kalıyoruz. Alaköl gölünde beş ve yedi gün arasında kalıyoruz. Biz her gün gölde yüzüyoruz. Gölde yüzdükten sonra duş almak lazım. Çünkü su çok tuzlu. Plajda olduğumuz zaman çok yeni arkadaşlarla tanışıyoruz. Akşamleyin herkes partiye gidiyor. Partiden sonra öğleye kadar uyuyoruz. Ben bu tatili çok seviyorum. Bu tatili her yıl yapmak istiyorum.

- Bauyrzhan Kairatov (Introductory Turkish – II)

“Mavi Küçük Meyve Ekmeği”

Gerekli malzeme:

- 1/3 fincan yağ
- 1 ¼ fincan un
- ½ fincan şeker
- 1 kaşık kabartıcı toz
- ½ kaşık sodium bikarbonat
- ½ kaşık tuz
- 2 yumurta
- 1 fincan elma püresi
- 1 fincan fındık
- 1 fincan mavi küçük meyve
- 2 kaşık anason tozu
- 1 kaşık anason suyu
- 1 kaşık karanfil
- 1 kaşık vanilya

Hazırlanışı:

350 dereceye kadar fırını önceden ısıtın. Şeker, yumurta, elma püresi ve yağı büyük bir tasın içine koyun ve iyice karıştırın. Daha sonra un, kabartıcı toz, sodium bikarbonat ve baharatı koyun ve çokca karıştırın. Ardından fındık ve mavi küçük meyveyi koyun ve dikkatlice karıştırın. Fırın tabağının içine yağı koyun. Sonra fırın tabağının içine sulu hamuru dökün. 45 dakika kadar fırında pişirin. Afiyet olsun!

Martha Alhieh (Intermediate Turkish II)

Uyghur page

ھاۋايغا بېرىش

ھاۋاي ئامېرىكىنىڭ ئەڭ ياش شتاتى. ئۇ تىنچ ئوكياندا جايلاشقان. كۆپ ياپونىيالىق ساياھەتچىلەر ھاۋايغا بارىدۇ، چۈنكى ياپونىيىغا ھاۋاي باشقا شتاتلارغا قارىغاندا يىراق ئەمەس. ھاۋاي يەتتە چوڭ ۋە كۆپ كىچىك ئارالدىن ئىبارەت. ھاۋاينىڭ ئاراللىرىدا چىرايلىق دېڭىز قىرغاقلىرى ۋە ۋۇلكانلار بار. ھاۋاينىڭ تەبىئىتى بەك چىرايلىق. يەنە ھاۋاينىڭ ئاناسلىرى بەك مەشھۇر. مەن مايدا ھاۋايغا بارماقچىمەن، لېكىن مەن ھاۋاي ھەققىدە كۆپ مەلۇماتلار بىلمەيمەن. ھاۋايغا بېرىشتىن بۇرۇن مەن كومپۇتېردا مەلۇماتلار ئىزدەيمەن. مەن ھاۋاينىڭ ھاۋا رايى ھەققىدە بىلمەكچىمەن. يەنە مېنىڭ ئادىشىم پولات ئۆتكەن يىلى ھاۋايغا بارغان. مەن بىر قېتىم ئۇنىڭدىن سورىدىم، لېكىن ئۇ ماڭا پەقەت بەش سۆزنى دەدى. مەن پولاتتىن يەنە بىر قېتىم سورىماقچىمەن، لېكىن ئۇ يازدا ئۈرۈمچىدە بولىدۇ. مەن باشقا ئادىشىم ئۆتكۈر بىلەن پولاتنىڭ ساياھىتى ھەققىدە پاراڭلاشتىم. پولات ھاۋايغا پەقەت يازلىق كىيىملەرنى ئاپتۇ. قىشلىق نەرسىلەر كېرەك ئەمەس ئىكەن. ھاۋاينىڭ تېمپېراتۇرىسى پات-پات نولدىن يۇقىرى سەكسەن گرادۇس بولىدۇ ۋە يامغۇر ياغمايدۇ. مەن ھاۋايغا بېرىش ئۈچۈن قانچە پۇل كېرەك بىلمەكچىمەن. مېنىڭچە ئۇ يەرگە بېرىش بەك قىممەت. ئايروپىلاندا نىۋ يوركتىن ھاۋاينىڭ پايتەختى ئوتتاھۇغا ئون بىر سائەتلىك يول. شۇنىڭ ئۈچۈن ھاۋايغا بېرىش ئۈچۈن كۆپ ۋاقىت كېرەك.

By Cwiek Brian Edward, Introductory Uyghur

باھار تەتلى

باھار تەتلىدە مەن ھېچ يەرگە بارمىدىم. مەن يولدىشىمنىڭ ئاتا-ئانىسى يوقلىغىلى فلورىداغا بېرىشنى خالىمىدىم. مېنىڭ تىشىم ئاغرىدى، شۇنىڭ ئۈچۈن مەن تىش دوختۇرغا باردىم. ئۇ ماڭا دورىلار بەرگىنىگە قارىماي، تىشىم ئاغرىدى. مەن كونفېرىنسىيەدە دوكلات قىلدىم. تەتلىدە مەن دوكلاتىمنى تەييارلىدىم. مەن تەبىئەتچە كىچىك كىتاب ئوقۇپ، كېيىن ئۇنى تەرجىمە قىلدىم. ئەپسۇس مېنىڭ تەرجىمەم ھازىرمۇ ياخشى ئەمەس. تەتلىدە مەن يەنە ئۆي تازىلىدىم. بۇ ھەپتە دەرس بولمىغىنىغا مەن ناھايىتى ئالدىراش بولىدىم. مەن ياخشى دەم ئالالىدىم. بەلكى مەن ياز تەتلىدە دەم ئالالايمەن.

By Katie Ottaway, Intermediate Uyghur

تاشلاندىق جايلار

مېنىڭچە تارىخ بەك قىزىق، بولۇپمۇ تارىخىي جايلار. مەن تارىخىي تاشلاندىق يەرلەرگە بېرىشنى ياخشى كۆرىمەن. ئەگەر مېنىڭ ۋاقتىم بولسا ۋە پۇرسەت بولسا، مەن پات-پات تاشلاندىق يەرلەرگە بارىمەن. مەسىلەن تاشلاندىق بىنا ياكى تاشلاندىق شەھەر. مەن ئارىزىنىدا ياشىغاندا بەك خوشال بولىدۇم، چۈنكى ئارىزىنىڭ تاشلاندىق يەرلىرى ناھايىتى كۆپ. ھەر جايدا كونا كان رايونلىرى بولغان ۋە ئارىزىنىڭ قۇملۇقلىرىنىڭ مەركىزىدە مەخسۇس تاشلاندىق يەرلەر نۇرغۇن بولغان. مەن ۋە مېنىڭ دوستلىرىم ئۇ جايلاردا تەكشۈرۈشلەر ئېلىپ بارغان. ھازىر مەن بىلۈمىڭتوندا تۇرىمەن ۋە ئۇنداق پۇرسەتلەر ئاز. بىراق بىلۈمىڭتوننىڭ ئەتراپىدىمۇ بەزى قىزىق جايلار بار. مېنىڭ ئەڭ ياخشى كۆرىدىغان تاشلاندىق يېرىم بىلۈمىڭتون ئەتراپىدىكى مونرو كۆلىنىڭ جەنۇبىدە جايلاشقان. بۇ يەرنىڭ نامى "زۇم فلۇم". بۇ بىر سۇ ئېقىپ چۈشىدىغان جاي. ئۇ كۆڭۈل ئېچىش باغچىسىدا جايلاشقان. ھازىر ئۇ بەك تىنچ ۋە كونا يەر كەتكەن. مېنىڭ ۋاقتىم بولغاندا باشقا تاشلاندىق جايلارنى تاپمەن.

By Evans Michael Patrick, Introductory Uyghur

شەرقىي تۈركىستانغا ساياھەت

بۇ يازدە مەن شەرقىي تۈركىستانغا بارماقچىمەن. مەن ئالتىنچى ئايدا بېرىپ سەككىزىنچى ئايدا قايتىمەن. مەن ئۈرۈمچىدە تۇرىمەن، لېكىن كۆپ شەھەرلەرگە بارماقچىمەن. مەسىلەن مەن قەشقەر، تۇرپان، خوتەن ۋە ئاقسۇ قاتارلىق شەھەرلەرگە ساياھەت قىلىش ئۈمىد قىلىمەن. مەن ئۇيغۇر مۇزىكىسى ئاڭلايمەن. مەن مېنىڭ شەرقىي تۈركىستاندىكى دوستلىرىم بىلەن كۆرىشىمەن. مەن ناھايىتى كۆپ نەرسىلەرنى ئېلىش خالايمەن. مەسىلەن گىلەملەر، دوپپىلار، ياغلىقلار، كىتابلار، لۇغەتلەر قاتارلىق نەرسىلەر. مەن چوڭ داپ ۋە دۇنارمۇ ئېلىش ئۈمىد قىلىمەن. مەن ئىككى يېرىم يىل بۇرۇن شەرقىي تۈركىستانغا بارغان، لېكىن مەن ئۇيغۇرچە بىلمىگەن. ھازىر مەن ئازراق ئۇيغۇرچە سۆزلىيەلەيمەن. شۇنىڭ ئۈچۈن مەن ھەر دائىم ئۇيغۇرچە سۆزلىمەكچىمەن.

By Elise Anderson, Intermediate Uyghur

UZBEK PAGE

Ўзбеклар Санкт-Петербургда

Мен ўтган 2006 йилнинг қишида уч ой Санкт-Петербургда турдим. Санкт-Петербургда жуда кўп ўзбеклар бор, чунки иш бор. Кўпинча ўзбеклар фабрикада ишлайдилар. Афсуски, фабрикалар одатда ишчиларга вақтида маош тўламайдилар, чунки пул йўқ. Мен турган оиланинг ўғли Андрей фабрикада бошлиқ эди. У Москва мафиясидан кўп пул қарз олади. Мен бизнинг квартирамизда пулли чамадонни кўрдим. У ишчиларга маош тўламайди. У руслар ҳамиша маст бўлиб кайф қиладилар, лекин ўзбеклар Ўзбекистонга пул юборадилар, деб айтди.

Андрей ўзбекларни руслардан кўпроқ яхши кўради, чунки ўзбеклар доимо жуда кўп ишлайдилар. Менинг оиламда бэзан ўзбеклар овқат едилар. Улардан бирининг исми Игорь эди. Қишда Санкт-Петербургда жуда совуқ бўлади, лекин ўзбеклар жуда камбағал, озгин ва эски кийимлар киядилар. Январда ўзбек жиян Игорь Ўзбекистондан поездда келди, чунки унга иш керак эди. Ўзбекистонда Игорнинг хотини ва уч қизи бор. Ўзбекистондан Санкт-Петербуркка поездда келиш учун беш кун керак. Игорь келганида, зарурий кийимлари йўқ ва жуда касал эди. Унинг тишида ёмон яллиғланиш бор, лекин тиш духтурига бориш учун пули йўқ эди. Хуллас, Игорь ошхонада ўтириб, илиқ чой ичди. Ниҳоят, Игорь иш топди. Мен умид қиламанки, у яхши ойлик олади ва уни ҳеч ким алдамайди.

Ann Marsh,
Introductory Uzbek

Блумингтонда Наврўз байрами

24 март куни, ўтган ҳафта шанбада Индиана университити Ўрта Осиё факультетининг Наврўз талабалар уюшмаси ҳар йили нишонлайдиган Наврўз байрами бўлиб ўтди. Наврўз байрамида маданий саҳна томошалари бўлди. Томоша соат икки яримда бошланиб, соат тўрт йаримда тугади. Бир гуруҳ мамлакатлар намояндалари ҳар хил намоиш кўрсатдилар. Шу томошада аксар иштироқчилар ашула айтдилар ва рақсга тушдилар. Эронлик раққосалар гуруҳи бизнинг меҳмонимиз эди. Улар Индианаполис шаҳаридан келдилар. “Ўрмон ётоқхона” ошхонасида зиёфат бўлди. Томошадан кейин, меҳмонларга ҳар хил овқатлар берилди. Ана шу куни жуда эрта, эрталаб ҳамма Ўрта Осиё мамлакатларининг овқатлари пиширилди. Саҳна

томошалари жуда қизиқарли эди. Бу кундаги зиёфат жуда кўп одамларни ўзига жалб этди. Лекин зиёфатда етарли овқат бор эди. Бу овқатлар Ўрта Осиё миллий ретцептларига асосан пиширилди. Ҳар хил овқатлар: ўзбекча салат, уйғурча палов, тожикча димлама, қозоқча манти, қирғизча бўғирсоқ, озорича товуқ гўшт ва кўп бошқа овқатлар бор эди. Бу йил овқатланиш навбати жуда тез ҳаракатланди. Бир соат ичида ҳамма овқат билан таъминланди. Бу йил Навруз байрами жуда яхши ташкил қилинди. Келаси йил биз Навруз байрамни яна яхшироқ ташкил қилмоқчимиз.

Jeff Yohe,
Introductory Uzbek

Келгинди куёв кинофильми

Советлар ҳокимлик қилган пайтда, бир давлат сиёсатига қарши бўлган йигит ўзининг юртидан қочиши керак эди. Бироқ, бундан олдин у маҳбубасидан менга дўпингни бер, деб сўради. У Американинг Нью Йорк шаҳрига кўчганидан сўнг, бой бўлади ва унинг ўғли ва невараси бор. Унинг невараси Америкада тарбияланган бўлса-да, худди кўп урушадиган ўзбек йигитига ўхшаб, бир неча марта политция томонидан ҳибсга олинади. Қариб қолган чол ўлими олдида неварасига ўзбек келин излаш учун Ўзбекистонга бориши кераклигини айтади. Аввалида унинг Ўзбекистонга боргиси йўқ, лекин вақти келиб боради.

Невара бобосининг қишлоғига етгач, битта чиройли аммо уни ёқтирмайдиган қизни севиб қолади. Лекин, бошқа қиз билан бирга юрганида, ушбу невара қиз уни севиб қолади. Қишлоқдаги болаларга инглиз тилини ўргатсин деб, деҳқонлар неваранинг паспорт каби ҳужжатларини яширадилар. Фильмда невара Америкада тўғилган бўлса ҳам, инглиз тилини яхши гапирмайди-ку! Кейин, қишлоқдаги болалардан бири ҳужжатларини унга қайтариб беради. Неваранинг Нью Йоркда қолган бобоси ҳам Ўзбекистонга учигша қарор қилади. Анча йил олдин қишлоқдан қочган бобо қайтиб келиши билан, унинг неварасининг маҳбубаси ўзининг маҳбубасининг невараси эканлигини билиб олади. Қандай ажойиб! Невара йигит ва невара қиз муоммоларни ҳал қиладилар ва невара йигит Ўзбекистонда қолиб, қизга уйланишга қарор қилади.

Brian Richey,
Advanced Uzbek